

УДК 35.071

Гарматюк О.О., Процько Н.О., Редьква О.З.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КОНТРОЛІНГ ДІЯЛЬНОСТІ ПУБЛІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Garmatiuk O.O., Protsko N.O., Redkva O.Z.

CONTROLLING THE ACTIVITIES OF PUBLIC ORGANIZATIONS

Практика управління показує, що організація досягає цілей, коли управляє своїми процесами, використовуючи сучасні методи і процедури, отримуючи оперативну інформацію при будь-яких змінах у зовнішньому і внутрішньому середовищах. У діяльності публічної організації (органу державної влади і місцевого самоврядування), власне, контролінг виступає сукупністю методів та процедур, які покликані забезпечити методичну й організаційну основу для підтримки основних функцій управлінської діяльності організації – аналізу, планування, прогнозування, організування, мотивування, регулювання, обліку та контролю. Отже, контролінг – це принципово нова концепція інформації й управління, яку можна визначити як обліково-аналітичну систему, що реалізує синтез елементів обліку, контролю, планування, яка забезпечує як оперативне, так і стратегічне управління процесом досягнення цілей і результатів її діяльності.

Метою контролінгу є отримання даних, обробка і трансформація в інформацію для управління та ухвалення рішень, яка є нестандартною і призначається для виявлення тенденцій та закономірностей явищ і процесів у діяльності організації (органів державної влади і місцевого самоврядування), допомагає розробити заходи, які забезпечують її життєдіяльність.

У державному управлінні визначають такі основні сфери завдань контролінгу:

- планування (визначення цілей установи);
- контроль (порівняння «план – факт» та аналіз відхилень);
- керування (здійснення зустрічних заходів).

Згідно з дослідженнями, контролінг не можна ототожнювати з контролем, тому що він орієнтований у майбутнє та пов'язаний із процесами, на відміну від контролю, який спрямований у минуле, на виявлення помилок, відхилень, прорахунків і проблем.

Фахівці з державного управління вважають, що основним об'єктом контролінгу є процеси, що відбуваються в організації; його мета полягає в наданні адміністративному менеджменту сервісної послуги щодо економіки, організації та управління основною діяльністю. Для цього використовують різні форми та методи адміністративного контролінгу, які залежать від конкретних завдань контролінгу в системі державної адміністрації:

- визначити інформаційну потребу адміністративного керівництва;
- з'ясувати та вдосконалювати інформаційні засади;
- координувати планування, контроль та інформаційне забезпечення;
- надавати підтримку адміністрації при визначенні інформативних (змістовних) планових параметрів;
- коментувати порівняння планових і фактичних показників;
- визначати потребу щодо ухвалення рішень;
- вказувати керівникам на альтернативні можливості прийняття рішення.

Контролінг є допоміжним засобом для стратегічного та оперативного управління організацією.

Стратегічний контролінг дозволяє керівництву формулювати та перевіряти цілі на довгостроковий період для адміністративних підрозділів. Він прискорює стратегічне

планування, яке орієнтоване на тривалий період. За допомогою стратегічного контролінгу вище керівництво визначає цілі, яких воно збирається досягти в далекому майбутньому й адаптувати до них свої програми та плани.

Особливо слід орієнтувати стратегічний контролінг на забезпечення обґрунтованості і дієвості стратегічних планів. Це здійснюється на основі формування умов збалансованості окремих функціональних сфер їх діяльності, постійного перегляду цілей, завдань, заходів і має важливе значення, так як в більшості державних установ і організацій ще недостатньо добре відпрацьованим залишається забезпечення логічного поєднання стратегічних цілей та оперативних завдань, що реалізуються стратегічними підрозділами та окремими працівниками.

Найважливішим завданням стратегічного контролінгу є забезпечення ефективного функціонування державної установи (організації) в довгостроковій перспективі на основі управління існуючим потенціалом та створення додаткових факторів успіху. Стратегічний контролінг здійснюється для того, щоб дати керівництву організації чітку відповідь на те, що і як треба робити сьогодні задля досягнення успіху в майбутньому.

Оперативний контролінг допомагає адміністративному керівництву при короткостроковому управлінні. Він стосується вже визначених сфер завдань, цілей і програмних заходів та забезпечує інформацією й методами, які дозволяють здійснювати поточну перевірку економічності та працездатності адміністрації. Оперативне планування, як правило, охоплює один господарський (звітний) рік. На його основі визначаються оперативні цілі й заходи для забезпечення його ефективності.

Як бачимо, контролінг дозволяє здійснювати постійний контроль за досягненнями, як стратегічних так і оперативних цілей діяльності організації. Особливо при швидких змінах у соціально-економічному оточенні та ризиків в далекому майбутньому.

Застосування контролінгу в системі публічних організацій передбачає дотримання таких принципів, як цілеспрямованість, децентралізація управління, персоніфікація відповідальності, координованість дій контролерів та учасників управління.

Отже, на сьогоднішній день, державні установи, публічні організації потребують організованої системи контролінгу. Рушійною силою для її впровадження є – реформування органів державної влади, а також недоліки, які виникають у сфері управління. Відповідно, контролінг необхідний для подальшого ефективного функціонування органів державної влади та публічних організацій.

Список використаних джерел:

1. Пісьмаченко Л. М. Реформування системи державного управління на засадах концепції контролінгу. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vamsu_du/2010_2/Pysm_ko.htm.
2. Пісьмаченко Л. М. Контролінг в органах державної влади й органах місцевого самоврядування : [навч. посіб.] /Л. М. Пісьмаченко. – К. : Вид-во НАДУ, 2008. – 81 с.
3. Євтушенко О. Н. Державне управління : [навчальний посібник у 3-х частинах] / О. Н. Євтушенко, В. І. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. ISBN 978-966-336-273-1 Ч. 3. Основи внутрішньої організації державного органу та менеджменту. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. – 248 с. ISBN 978-966-336-312-7.
4. Цуруль О. А. Менеджмент у державних організаціях. URL: <https://studentbooks.com.ua/content/view/98/42/1/31/>